

Mi újság FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja

1997. május

Ára: 32,- Ft

8. évfolyam 5. szám

Helyi rendeletek

Jászfényszaru Város Képviselő-testülete megalkotta az egyes szociális ellátási formák helyi szabályozásáról szóló 8/1997. (IV. 30.) számú, valamint a vásárokról, piacokról szóló 7/1997. (IV. 30.) számú rendeletét. (A megváltozott helypénz mértékét lapunk 2. oldalán közöljük.)

Az önkormányzati rendeletek megtekinthetők a Polgármesteri Hivatalban és a Városi Könyvtárban.

Hulladékgyűjtés után

A szorgos munka eredményeként a Diákönkormányzat pénztára 262 ezer forinttal gazdagodott. Az osztályok képviselőinek egyhangú döntése értelmében jutalmazásra 62 ezer forintot osztottak fel. A számlára elhelyezett pénzüsszezből a Diákönkormányzat többek között támogatja a táborozókat, a következő tanév tanulmányi versenyeit.

Őrizzük jobban kutyáinkat!

A kóbor ebek jelenléte veszélyes az iskolás gyerekek számára, de a felnőttek sem veszik jó néven a közvetlen találkozást a póráz és gazdi nélkül szabadon rohangáló négylábúakkal. A Gamesz szakfeladata a különféle állategészségügyi teendők ellátása, a felmerülő gondok megoldása, így a város utcáin kóborló kutyák sorsának megnyugtató rendezése. Május 1-jétől a vagyonőrök - Nagy Lajos és Kis Balázs István - kaptak megbízatás az embernek, állatnak egyaránt kellemetlen munka elvégzésére, a kóbor kutyák befogására.

Karizsné Csontos Terézia Gameszvezetőtől megtudtuk, hogy a Jászfényszaru belterületén befogott gazdátlan kutyákat 8 napig őrzik

ketrecekben, élelemmel is ellátják. Az őrzési idő letelte után azokat az ebeket, amelyekért a gazdája nem jelentkezett, a hatósági állatorvos kiirtja. Tudnunk kell azt is, hogy a befogási, tartási költséget a kutya tulajdonosának meg kell térítenie. Erről a Gamesz-irodában tájékozódhatnak.

Es még egy fontos tudnivaló az állattartók számára: ha valaki a dögkútba akar elhelyezni állati tetemet, előbb szíveskedjék értesíteni a Gameszt.

Fentiekhez mindössze két mondatot fűzünk.

Emberi mivoltunk kötelez. Vigyázzunk jószágainkra, ne hagyjuk sorsára életében sem, kimúlása után sem!

A helyi iparűzési adóról

Felhívjuk a vállalkozók figyelmét, hogy a helyi iparűzési adóbevallás benyújtásának határideje 1997. május 31-e. Aki még nem készítette el a bevallását kérjük, hogy a határidő lejárta előtt szíveskedjen kötelezettségének eleget tenni és a Polgármesteri Hivatalnál leadni.

A bevallás benyújtásának elmulasztása szankciót von maga után.

Polgármesteri Hivatal

A Jászság egy picinyke pont a Föld térképén,
de számunkra mindennél fontosabb.

InterJNet

**SZÁMÍTÁSTECHNIKA
IRODATECHNIKA
INTERNET**

5100 Jászberény, Bérkocsis u. 1.

Tel.: 57/404-459, 60/353-900

E-mail: interj@mail.datanet.hu

WWW: www.interj.datanet.hu

Az InterJNet Kft. a DataNet Kft. franchise partnere

Az InterJNet Kft. Integrgraph Solution Centre

Lapunk a jászsági szolgáltató segítségével az Interneten is olvasható a <http://www.interj.datanet.hu/miujsg> címen.

Áprilisban elkészült az Ifjúság és Csokonai utcáknál az átemelő. A szennyvíz-csatorna gerincvezeték építésének jelenlegi munkálatairól fényképes riportban számolunk be az 5. oldalon.

Sikeres versenyzés Jászapátin

1. kép

2. kép

Két évvel ezelőtt - a Redemptio negyedszázados jubileuma kapcsán - Jászfényszaruról indult útjára a „Jászok és a Jászság története” vetélkedő. A jászsági szintű nemes versengést az általános és a középiskolás diákoknak 1996-ban Jászkóhalma, ebben az évben Jászapáti Városi Könyvtár és Művelődési Központ hirdette meg. A versenyzőknek Fodor Ferenc A Jászság életrajza című könyvből és a Redemptio című honismereti lap eddig megjelent számaiból kellett felkészülni. Az előző évektől eltérően a benevezett csapatoknak előzetesen 12 írásos kérdésre kellett válaszolniuk.

Városunkból két csapat jelentkezett. Az általános iskolát a 7. a (1. kép) tanulói: *Berényi Melinda, Bordás Anna, Czeglédi Dóra, Sándor Dóra, Tarnai Tímea* képviselték. A FÉBE felkérésére középiskolás (2. kép) egyesületi tagok: *Dobák Gábor, Győri Boglárka, Koós Kitti, Mészáros Zsuzsanna, Pető Zoltán, Török Gábor* alkották a másik csapatot. A Liska József Erősáramú Szakközépiskola csapatában is volt egy fényszarui diák *Háfra Tamás* személyében. A jászapáti döntőre a művelődési házban április 30-án került sor. A vetélkedőn délelőtt, délután a

versenyző csapatok tíz írásos feladatot kaptak. Meg kellett oldaniuk a Jászság néprajzával, a túlnépesedés kapcsán létrejött kirajzással kapcsolatos feladatokat. A Jászság térképsémáján kellett bejelölni a helységeket és főbb jellemzőik alapján a településeket a címereikről felismerni.

A délelőtt induló 17 csapat közül általános iskolás csapatunk az igen nehéz versenyen derekasan helytállt és a középmezőnyben végzett. Délután a középiskolások 8 csapatot alkottak, igen szoros versenyben a Jászfényszaruiak a 2. helyen végeztek. A tárgyjutalom túl június első napjaiban a rendezők szervezésében Budapesten jutalom kiránduláson vehetnek részt. Többek között megtekintik Vágó Pál, Jászapáti szülöttjének a Huszárság történetét ábrázoló monumentális - közelmúltban restaurált - festményét a Hadtörténelmi Múzeumban.

A Jászfényszarut képviselő diákok a versenyen való indulásukkal, helytállásukkal, városunk jó hírét öregbítették.

1998-ban a hagyományos verseny megrendezését Jászárokszállás vállalja fel.

Kép és szöveg: *Tóth Tibor*

Bepillantás a városkasszába

Jászfényszaru Város Önkormányzata 7/1997(IV.30.) számú rendeletének 1. számú melléklete a vásári, piaci helypénzről

A) Állatok után darabonként

1. ló, szarvasmarha, szamár, öszvér	100 Ft
2. csikó, borjú	70 Ft
3. sertés, anyakoca	60 Ft
4. süldő, malac	50 Ft
5. juh, kecske, gida, bárány	30 Ft
6. baromfi, nyúl	6 Ft
7. napos baromfi, galamb	3 Ft

B) Járműről árusításnál (piacon és vásártéren)

8. Járműről történő árusításnál az árura kiírt helypénzen felül járművenként 125 Ft

C) Sátorban, saját asztalon és földön történő árusításnál

9. Az árura tekintet nélkül az A) 1-7. díjtételek alá eső áruk kivételével az elfoglalt terület m² után 40 Ft

D) Szabadon elhelyezett piaci padokon árusításnál

10. Az árura tekintet nélkül az A) 1-7. díjtételek alá eső áruk kivételével folyóméterenként egységesen 40 Ft

11. A fedett piacon folyóméterenként 50 Ft

12. Büfé, pecsenyesütő, italmérők m²-enként 190 Ft

E) Vegyesek

13. Mozgóárusok, akik a piacon, vásáron fel és alá járva árusítanak 60 Ft

14. Körhinta, lövészek a ténylegesen elfoglalt terület után m²-ként és naponként 125 Ft

15. Helypénz kedvezmény (helypénz előre történő megfizetése esetén)

- havonként 10 %
- félévenként 20 %

15.a) Foglalt hely biztosítás
- piacon havonként 250 Ft

F) Üres járművek parkolása vásáron

16. Tehergépkocsi, autóbusz	100 Ft
17. Személygépkocsi	50 Ft
18. Személygépkocsi utánfutóval	70 Ft
19. Két vagy több fogatú szekér, kocsi	50 Ft

Civil szervezetek támogatása

Jászfényszaru Város Önkormányzat Képviselő-testülete	1997. évben az alábbi civil és egyéb szervezeteket támogatja:
Horgászegyesület	50.000 Ft
Sportegyesület	1.900.000 Ft
Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság	50.000 Ft
Fényszaruiak Baráti Egyesülete	100.000 Ft
Diákönkormányzat	50.000 Ft
Napsugár - Fortuna	50.000 Ft
Aerocaritas	10.000 Ft
Mozgássérültek Egyesülete	60.000 Ft
Tűzoltóság (Hatvan)	40.000 Ft
Polgári őrjárat	150.000 Ft
„Jászfényszaru az Oktatásért” Alapítvány	80.000 Ft
Rendőrség	150.000 Ft
Vöröskereszt	50.000 Ft
Jász Múzeum	30.000 Ft
Jászsági Évkönyv Alapítvány	10.000 Ft
Nyugdíjasklub	25.000 Ft
Vakok és Gyengénlátók Egyesülete	15.000 Ft
Cserkészek	25.000 Ft

Módosult az üzletek működésével kapcsolatos jogszabály

Felhívjuk minden üzlettel rendelkező vállalkozó, társaság figyelmét, hogy **1997. augusztus 22-ig** a Polgármesteri Hivataltól „Működési Engedély”-t kell kérni!

Amennyiben az üzletkörben változás nem következett be, akkor mindenféle szakhatósági engedély nélkül kiadjuk az engedélyt. Le kell adni a Hivatalba a jelenlegi „üzletnyitási bejelentés”-t. Kérelem nyomtatvány a Hivatalban kapható és az engedély „csere” 2.000 Ft illetékköteles.

Működési engedély nélkül az üzlet nem működhet tovább, ezért nagyon fontos, hogy fent írt határidőn belül a csere lebonyolódjon.

Molnár Ferenecé

Fontos tudnivalók a marhalevelelről

Jászfényszarun 1997. június 8-án országos állat- és kirakó vásár lesz. Az eddig megtartott vásárok tapasztalatai alapján a marhalevelkezelés szabályaira hívjuk fel az állattartók figyelmét.

Vásáron az állatokat érvényes marhalevéllal lehet forgalomba hozni. A marhalevél kiállításának feltétele, hogy a tulajdonos felelőssége tudatában nyilatkozzon arról, hogy az állat a tulajdonát képezi és az állatot egyedi és tartós jelöléssel látta el. Ezt a szabályt kisállatok esetében lehet alkalmazni, nagyállatnál állatorvosi igazolás szükséges. Az állatoknál egyedi és tartós jelölési mód a fülgomb, besütés, fülcsipke tetoválás és a fém füljelző. Egyedi és tartós jelölés nélkül az állatokat a vásár területére nem lehet bevinni, mert így a marhalevél érvénytelen. Fontos szabály, hogy az eladott állatokat a marhalevelelről le kell jegyeztetni a helyszínen és az új

tulajdonosnak a vásárolt állatokra új marhalevelet kell váltani. Amennyiben a marhalevélen lévő összes állatot ugyanaz a személy vásárolja meg, úgy a tulajdonos átvezetés szükséges. Az állatokat a vásár területéről az előzőekben írt marhalevél kezelési módok elvégzése után lehet elszállítani.

A vásár alkalmával a marhalevelkezelésre vonatkozó szabályok megtartását a hatósági állatorvos, a rendőrség és a vásár rendezői szigorúan ellenőrizni fogják és a **szabályok megsértőivel szemben szabálysértési eljárást** kezdeményeznek. (A szabálytalan marhalevél kezelése 30.000 forintig terjedő szabálysértési bírsággal sújtható.)

Kérjük az állattartókat, vásárlókat, hogy marhalevél kezelési kötelezettségüknek saját érdekükben tegyenek eleget.

Állati élősködők (paraziták) azok az élőlények, amelyek egy más fajú állaton vagy állatban ideiglenesen vagy állandóan táplálékszerzés céljából tartózkodnak és az állatot károsítják. Közvetlen kártételük a táplálék- elvonás (pl. a sertés orsóféreg, népiesen „giliszta”), vérszívás (pl. sertéstetű), mechanikai hatás (pl. vándorló orsóféreg lárvák károsítják a májat), toxikus hatás (pl. orsóféreg anyagcseretermékei), kórokozók beoltása (pl. kullancsok). Közvetett kártétel lehet gyulladáso elváltozások okozása (pl. rühösség).

A paraziták lehetnek belsők (pl. orsóféreg) és külsők (pl. rühatkák).

Nézzük először a sertés **belső** élősködőit.

Kutatók megfigyeléseket és kísérleteket végeztek annak megállapítására, hogy mekkora kárt okoznak a sertés parazitái. A sertés világszerte legelterjedtebb és egyik legismertebb belső élősködője az **orsóféreg**. Kártétele is kiemelkedő, pl. az USA-ban 1980-ban 385 millió dolláros veszteséget okozott, ami a máj vágóhídi elkobzásából és a hízekonyság romlásából származott. A kárt részben a kifejlett féreg okozta, részben a tüdőben és a májban vándorló lárvák, amelyek roncsolják azt a szövetet, amin áthaladnak. A takarmányértékesülés 5-13 %-al romlik és egyes megfigyelések szerint a sertésorbánc lappangási idejét is lerövidíti és a betegség súlyosabb formája alakul ki.

Állati dolgaink

A sertés parazitái

Az orsóféregken kívül a sertésben élősködnek még gyomorféreg, ostorféreg, vastagbélféreg, veseféreg.

A **külső** élősködők káros hatásait sokféle módon fejtik ki, pl. vérszívás, az állat nyugtalanítása, testtömeggyarapodás rontása, mikroorganizmusok átvitele, ipari bőrkár.

A legjelentősebb és legtöbb kárt okozó külső parazitózis a **rühösség**. Tudni kell róla, hogy a kórokozó egy ízeltlábú és a sertések többsége tünetmentesen fertőzött vele. Klinikai megjelenéséhez az állat szervezetét gyengítő hajlamosító tényező kell pl. koszos ól, nem megfelelő takarmányozás stb.

Egyes kutatók a kocákat ellés előtt beoltották rüh ellen és 9 %-os testtömeg-gyarapodás javulásáról számoltak be. Mások megfigyelése, hogy a kezelt kocák választott malaconként 1,8 kg-al kevesebb takarmányt fogyasztottak és 4,1 kg-al nagyobb választási alomsúlyt produkáltak, mint a kezeletlenek. A kezelték ezen kívül a hizlalás végére 5,8 kg-al nagyobb testtömeget értek el.

A tetvesség, a bolhásság és a kullancsosság vérvesztést okoznak, a bőrt károsítják valamint kórokozókat (pl. sertéshimlő vírusa) terjesztenek.

A parazitózisok rontják tehát az állattartás gazdaságosságát, ezért

védekezni kell ellenük. (Arról nem is szólva, hogy emberi fertőzéseket is okozhatnak bizonyos paraziták.)

A külső parazitás fertőzöttség esetén a gyógyszert permetezéssel, fürösz-téssel, lemosással lehet felvinni a bőrre. Ez meglehetősen munkaigényes folyamat, a környezetet pedig vegyszerrel terheli, valamint időnként (pl. télen) kissé nehéz kivitelezni. Léteznek olyan gyógyszerek is, amelyeket egy csíkból kell az állat hátára önteni, innen a bőrön át felszívódva bejutnak a vérkeringésbe, ami hosszantartó hatást eredményez.

A belső élősködők ellen ún. „gilisztaporokkal” lehet eredményesen védekezni, amelyeket vagy a takarmányba vagy az ivóvízbe kell bekeverni. A gyógyszeres kezelés után 2-4 nap múlva jelennek meg a férgek a külvilágon. Ezeket feltétlenül el kell távolítani, mert könnyen újrafertőzhetik az állatot. A porok hátránya, hogy hatásuk igen rövid, gyakran kell ismételtetni a kezelést. Mivel az állatok a táplálékkal veszik fel, a jobb étvágyú egyedek többet fogyasztanak belőle, míg a kevésbé éheseknek nem jut elegendő gyógyszer a szervezetébe.

A harmadik lehetőség speciális injekciós készítmények alkalmazása, melyek mind a belső, mind a külső parazitától megszabadítják a jószágot. Előnyük a könnyű alkalmazhatóság, a szükséges adag biztos bejuttatása, a hosszú hatástartam (6-12 hónap) valamint az, hogy az összes parazitát elpusztítják.

Dr. Menyhárt Péter állatorvos

Pünkösdszombat – A Szentlélek eljövételének ünnepe

Elsőáldozás Jászfényszarun – 1997. május 18.

Bennünk a Szentlélek

Az új liturgikus kalendárium nagyszerűen kiemeli pünkösdszombat jelentését, amikor ezt az ünnepet a húsvéti ünnepkör záró ünnepének teszi meg. Azt akarja mondani, hogy a pünkösdszombat a húsvéthoz tartozik, a Szentlélek a Föltámadott ajándéka. Nincs külön „korszaka” a Szentléleknek, nem Jézustól függetlenül működik ebben a világban. A Szentlélek Jézus Lelke, akit az Atya küld el Jézus művének a történelmi

realizálására, az üdvösség munkájának a folytatására.

Az ünnepi evangélium nyomán most két gondolatot kell kiemelnünk a Szentlélek működéséből.

1. A Szentlélek hozza a megtérés kegyelmét és általában az emberi újjászületés kegyelmét. Jézus keresztségénél a Szentlélek jelenik meg, „látható” formában, galambhoz hasonló alakban.

Amikor Jézus a bűnbocsánat szentségét rendeli, előbb közli velük a Szentlelket: „Vegyétek a Szentlelket!”

A pap ajkán elhangzó feloldozás előtti imádság erre a tényre utal, amikor így szól: „Isten a mi irgalmas Atyánk... kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára”. A szentségekben tehát (a bűnbocsánat szentségében is) a Szentlélek tevékenykedik, tőle nyerik erejüket a szentségek (és nem önmaguktól). Jézus Lelke árad ki és erősödik lelkünkben a szentségek által. Ezért szeretjük oly nagyon, tisztelettel vesszük körül a hit és a kegyelem jeleit, a szentségeket.

2. A Szentlélek küldetést ad az apostoloknak és a hívő embereknek. Ez a küldetés a közösségi életre és a világhoz szóló küldetés. Szent Pál leveleiben szolgálatnak mondja, amely különféle lelki adományok szerint különféle lehet, egyben azonban azonosak: a Lélek adja mindegyiket. „A lelki adományok különbözőek, de a Lélek ugyanaz. A szolgálatok is különbözőek, de az Úr ugyanaz.” (1 Kor 12,4). S egy rendkívül fontos tudnivaló az adományokkal és a küldetéssel (szolgálat) kapcsolatban: „A Lélek megnyilvánulását mindenki azért kapja, hogy használjon vele” (1 Kor 12,7).

Amikor a Szentlélek küldetésére és szerepére gondolok, tudnom kell azt is, mi az én küldetésem és szolgálatom az egyházban és a világban. Még előbb pedig azt kell tudnom: a Szentlélek mivel ajándékozott meg engem? Felelősséggel tartozom a Szentlélek ajándékaiért!

Közreadja: Csöke György

Balzsam a szívnek

A május 9-ei pódiumest vendégei (balról jobbra) Ferenczi István és testvére Edit, Ézsiás László, Kondás Erika, Palásti Tibor.

Nagy sikerű pódiumnak adott helyet a városháza házasságkötő terme május 9-én.

A Fényszaruiak Baráti Egyesülete és a Színjátékosok Baráti Köre a Fényszaruról elszármazott Ézsiás Lászlót és barátait

hívta meg közös műsorra a helyi versmondókkal. A pódium első rendezvénye a 25 éves évfordulójukra készülő színjátékosoknak.

Tóth Tibor köszöntője után a vendégek kaptak szót, akik a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége keretén belül foglalkoznak szívesen az előadóművészettel. Ézsiás László nagyszerű, hiteles tolmácsolásában Karinthy, Dsida művein túl két saját versét is elmondta, melyet Jászfényszaruról írt. Budapestről elkísérte a Ferenczi testvérpár, Edit és István, Szolnokról pedig itt csatlakozott hozzájuk Palásti Tibor és Kondás Erika. Ezt a műsorukat Laci bácsi szerkesztette és forró taps igazolta - érdemes volt!

A második részben a helyiek léptek pódiumra. Így Nagy István, Burka Andrea, Szabó Adél a Napsugarasok képviseletében, Vidáné Dankó Szilvia, Palócz Tímea, Erdei Gábor, Jakus Tímea és Bordásné Kovács Katalin pedig a Fortuna színeiben kapott nagy tapsot a közönségtől.

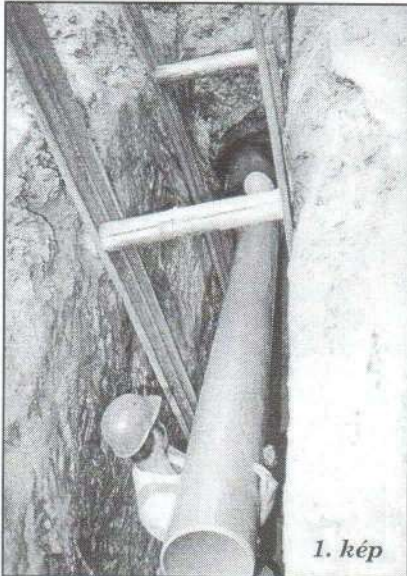
Az esten Farkas Lajos és Farkas Ferencné Rácz Katalin saját verseiket tolmácsolták. Jáger János gitárral kísért éneke zárta az estét.

A zsúfolásig megtelt terem, a meleg baráti légkör, a nézők és előadók csillogó szeme, a hosszú taps, is igazolta, hogy ez az este minden ott lévő számára balzsam volt a szívnek.

Köszönjük. Várjuk a folytatást!

Igyekezni kell, de sietni nem szabad

Olvasóinkat hónapról-hónapra tájékoztattuk a szennyvízberuházás folyamatáról. Ezúttal a kivitelezőt mutatjuk be, de megnéztük azt is - egészen közelről -, mi történik az árokban.

1. kép

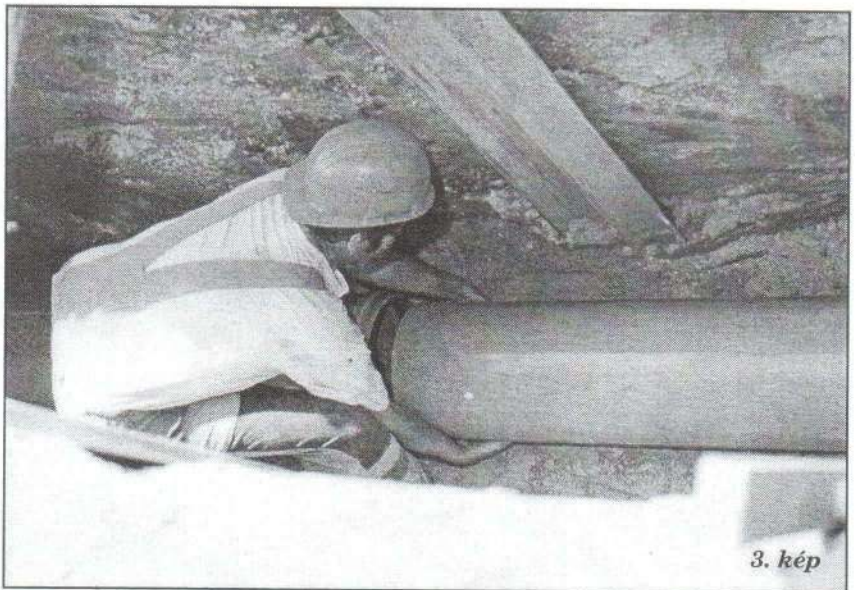
A Contur Bau Kft. építésvezetője Csomor József kérésünkre elmondta, hogy cégük egy évvel ezelőtt alakult, az ötéves múltja visszatekintő Contur Kft. jogutódjaként. Az építőipar minden ágával foglalkoznak, a magas- és mélyépítési munkálatok vállalása szinte egyenértékű. Csupa nagyberuházást végeztek eddig is: Alsónémediben, Szigetszentmiklóson, Dunaharaszti raktáruhá-épületek és a közművek (víz, gáz, csatorna) kivitelezése, a fővárosban is folytatnak csatornaépítést. Közel 80 dolgozót foglalkoztatnak, rendelkeznek minden szükséges erőgéppel, szállítójárművel, munkaeszközzel.

Jászfényszaru-Pusztamonostor közös szennyvízberuházásán a kft. két brigádja dolgozik. Május közepén a fényszaruiakkal beszélgettünk. A tíz fős csoport munkáját Palla Antal irányítja, mindenről tájékoztat, amire kíváncsiak vagyunk. A Szabadság téren elkészült a befogadóakna, innen haladnak a gerincvezetékekkel a Samsung felé. Igyekezni kell a munkával, de sietni nem lehet. Más a technológiai előírás, mint a gáznál, telefonnál. A tervezett 2 ezrelékes lejtést szigorúan tartani kell többszáz méteren. Ezért nézegetik olyan gyakran az árok mentén ágaskodó, keresztformájú zsinórállást, amikor lenn a mélyben a csöveket illesztik össze a kollégák. Az utca görbületét fordítóaknákkal követik, tisztítóaknákat iktatnak be előregyártott betongyűrűkből. Forgalmas fő utcán dolgoznak. A kimarkolt földet ideiglenesen depóba kell szállítani, majd visszahordani, tömöríteni, a felbontott útszakaszt helyreállítani. A csatorna nyomvonala szélességében a kivitelező feladata továbbá a kavicsborítás, a betonréteggel történő lezárás, majd aszfaltozás.

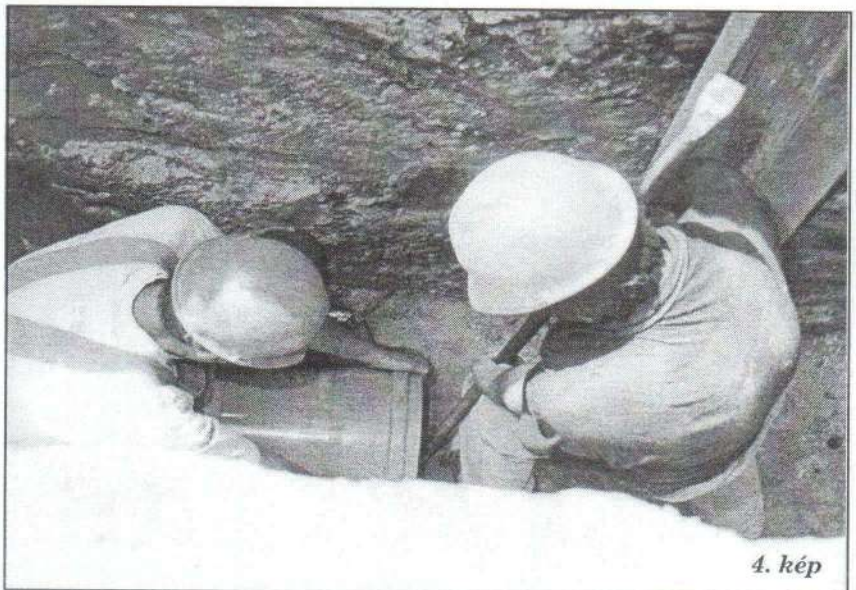
Ha semmi váratlan esemény nem akadályozza a munkát, naponta 25 méter cső rakható le.

2. kép

3. kép

4. kép

A világ körülöttünk – és amilyennek

Megoldás

Világszerte komoly gondot jelent a környezet-szennyezés. Ez a gond sajnos elérte a falvakat is. Nem kell nagyon szétnézni sem, hiszen Jászfényszaru is elérte a környezetszennyezési hullám. Sajnos a jóérzésű embereknek nincs kedvük kimenni és sétálni a Zagva folyó partján, mert a víz bűdös, tele van dobálva elpusztult állatok tetemével és olajos műanyagkannákkal. Nyáron nem lehet benne fürödni, mert különböző bőrfertőzést lehet kapni a mérgező anyagoktól. Sajnos a vizek szennyezettsége nemcsak bennünket érint.

Nem túl régen jártam kint az erdőben a Sárkánygödörnél, s amit láttam, nem hittem a szememnek. Az erdő, ami nagyon fontos az emberiség számára, olyan szennyezett, hogy nagyon a lábam elé kellett néznie, nehogy elbukjak. A zománczott vödörktől a műanyagkannáig mindent találtunk. Köztudott, hogy a műanyag nem bomlik el 50-60 év alatt sem, viszont amit tartalmazott és maga a hordó is lassan fertőzi a talajt, veszélyezteti az erdő állatvilágát. Így a vadállományt és a madarakat is. A madarak megeszik a mérgezett magvakat és sajnos elpusztulnak. Ez jellemző az erdei vadakra is, mert lelegetik a szennyezett fűvet, a leveleket.

Nemcsak a folyók, tavak, erdők vannak veszélyben, hanem a levegő is. A technika vívmányaival mi magunk tesszük tönkre a levegőt, a Földet. Az autók kipufogógáza és az olaj égésterméké szennyezi a környezetet.

Ez ellen csak úgy tehetünk valamit, ha kijelölt helyre vinné mindenki a veszélyes hulladékot. Sajnos erre túl sok lehetőség nincs, mert nagyon kevés az olyan létesítmény ahol föl tudják használni, vagy feldolgozni ezeket az anyagokat.

En, szívem szerint, akit olyan dolgon fognék, hogy szennyező anyagot önt a folyóba, vagy a tavakba, nagyon megbüntetném. Megtéríteném vele az okozott kárt. Ha nem tudja a bírságot kifizetni,

Savas eső esik

akkor ledolgoztatnám vele. Törvénybe foglalnám és büntetőbűntetéssel sújtanám. A másik lehetőség, hogy több olyan létesítményt hoznánk létre, ahol hasznosítani lehetne az ilyen hulladékokat, pl. energiát termelhetne, vagy környezetbarát dolgokat készíteni belőlük.

Nekem csak egy kérésem van a világhoz az emberekhez: Ne tegyék, ne tegyék tönkre a Földet, mert ebből csak ez az egy van és ez a miénk! Köszönöm.

6. b osztály

Váltott hely a szemétnek

Az osztályunkból néhányan újságot hordunk városunk sok-sok utcáiba. Ahogy így végigjárjuk településünket, megdöbbenve látjuk milyen sok szemét hever gazdátlanul. E hulladékoknak lassan már váltott helyük van. Például gyűjtőmeder az árok, a bokor alja, üzletek környéke és az autóbusz megálló helyét sem kímélik.

Úgy gondoljuk, hogy városunkban a látványt ne a hulladék biztosítsa, hanem egyéb értékek kerüljenek horizontunk középpontjába. Például házak előtti területek parkosítása. Másik környezetvédelmi probléma a tavak szennyeződése, pl. a Lehel tó szennyezett és sok szemét van benne.

Ezért se fürdésre se horgászásra nem alkalmas. Ez nagyon sajnálatra méltó és elszomorító. Megoldás az lenne, hogy az arra járó emberek ne szennyezzék a Lehel tavat, se a többit.

Szeretnénk megkérni a település lakóit, hogy minél több szeméttel szedjenek össze, és ami égethető égessék el. Így óvjuk meg a földünk egészségét és tisztaságát. Nem lakott házak környezetét meg kellene tisztítani az elburjánzott gáztól.

Rengeteg gazdátlan kutyával találkozunk, amely nemcsak veszélyes, de az állattal szemben kegyetlenség is. Sokan feleslegesen szaporítják, azután megszabadulnak tőlük.

Fontosnak tartjuk, hogy cselekedeteinkkel mutassuk meg, hogy szeretjük a rendet, óvjuk a természetet. Ezt a nevelő munkát, már kicsi gyermekkortól kell elkezdni.

8. a osztály

Nincs megoldás

A művelődési ház parkjában sok ember megfordul, s ezek között vannak olyanok is akik szemetelnek.

Láttunk eldobva: cigarettacsikkeket, papírsebkendőt és más papírokat, használt petárdát, szigetelőszalag darabot, üvegdarabot és nejlonzacskót.

A szemetelésnek több oka is lehet: - Az emberek hanyagok és inkább eldobják pl. a csokoládépapírt ahelyett, hogy szemetest keresnének vagy hazavinnék a táskájukban. - Nem veszik észre, hogy mennyire rongálják a környezetet. - Nincsenek szemetesek vagy régiiek vannak amik használhatatlanok.

Településünk tágabb környezetében szinte mindenütt rongálják a fákat. Az új fákat letördösik, az élő fába szögeket vernek!!! Leszedik a virágokat és eldobálják őket. Konzerves dobozok a folyókban, tavakban. Az égő cigarettákat felelőtlenül eldobálják és ezzel könnyen tűzvészt is okozhatnak.

Megoldás lenne, ha az emberek belátnák, hogy sokkal szebb egy város ha növényekkel teleültetik és azokat nem rongálják, nem szemetelnek. Erre a tanulságra jó lenne, ha a szemetelők maguk jönnének rá, mert ha felhívásokkal próbálnánk ráébreszteni őket, a plakátokat leszaggatnák és szemetet csinálnának belőle.

6. a osztály

A Föld feny

Sok hulladékot okosabb igaz, ez több időt és fáradságot igényel.

Az akkumulátorok kárádhatnak ki, amelyek szintén okoznak. Sok ember ezeket természetnek.

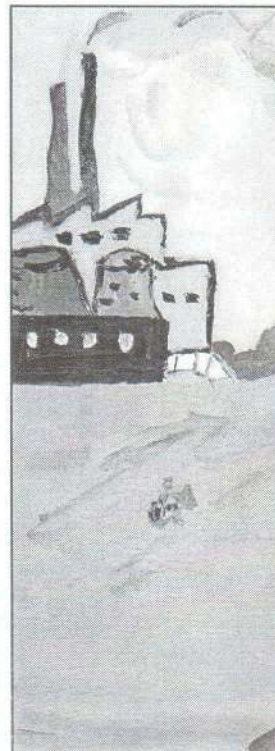
A fák kivágásával sok ember meg magunktól. Az újra gondolkodni.

A hűtőgépekben található szénhidrogénezett, ha veszélyesek a Földet körülvéve.

Ha a kén-dioxid, nitrogén-páratartalmával, savas esőt károsítja a fákat, épületek élővilágát.

A vas is azon hulladékok közé tartozik, amelyek újra lehet hasznosítani.

Mindenkinek kötelessége összeszedni a szemetet, megtenni.

látni szeretnék a GYEREKEK

tegettségei

n is fel lehetne használni,
ágot igényelne.
s savakat és anyagokat
nagy természeti károkat
nem törődve kiteszi őket

észséges oxigént vonunk
lepítésre nem mindenki

reon, valamint a palackok
ogénezzett hajtógázai
vevő ózonpajzsra.
n-dioxid egyesül a levegő
keletkezik. A savas eső
et és megtámadja a vizek

sorába tartozik, amelyet

ége lenne maga után
e ezt néha nekünk kell

8. b osztály

Tisztelt Bíróság, tisztelt Esküdtek!

Azért gyűltünk most össze ezen a tárgyaláson, hogy megkeressük és elítéljük azokat az embereket, akik védenek, a játszóterek rossz állapotáért tehetők felelőssé.

Az igazság kiderítése és megértése érdekében kérem, hallgassák meg a tényeket.

Jászfényszarun, mint tudjuk 2 játszótér található. Az egyik a templom mellett, a másik az orvosi rendelő mögött van.

Ha szemügyre vesszük ezeket a játszótereket, sajnos siralmas kép tárul elénk. Az eldobált szemetek, a megrongált játszóeszközök, a leszakadt hinták látványa fogad bennünket. „Tájkép csata után.” - mondhatnánk így is.

Ezek után az a kérdés merülhet fel bennünk, hogy kik a felelősök ennek az állapotnak a létrejöttéért?

Véleményünk szerint több bűnös is van, de vegyük sorra őket.

1. A legkisebb mértékben a kóbor állatok hibáztathatók, mivel széthagyott ürülékük fertőzésveszélyt jelenthet a gyerekek számára. Mentségükre legyen mondva, ők nem tudatosan szennyeznek a játszótérre, így tettük megbocsátható.

2. Sajnos maguk a gyerekek is okolhatók a jelenlegi állapotért. Vagy merő heccből, vagy rossz példát utánozva ők is rongálják a játszótereket, nem rendeltetésszerűen használják a játékokat (persze vannak kivételek is). Legtöbbjükben azonban nincs meg a rendszeretet, nem tanulják meg, hogy meg kell becsülni, és védeni kell a környezetet. (Ezért természetesen a szüleik a felelősök.)

3. Szerintünk a legfőbb bűnösök azok a felnőttek és fiatalok, akik akarattal, tudatosan ártnak, akiknek örömük telik a pusztításban.

Példa erre, mikor a fiatalok disco-ból hazatérve ittasan, erejüket fitogtatva eldobálják az üvegeket, kirugdossák a deszkákat, és nem gondolnak arra, hogy a kicsik ettől megsérülhetnek játék közben.

Es mind eközben, vajon mit csinálnak a játékok? Ők nem kiáltanak, nem tesznek semmit, csak némán tűrik a rombolást, némán nyelik a könnyeiket, mert nem tudnak szólni, nem tudnak védekezni.

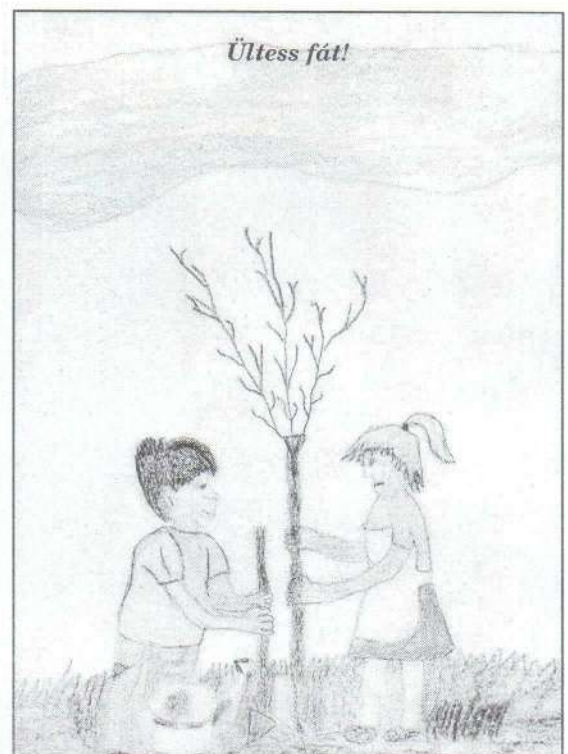
Mindezek figyelembevételével kérem a tisztelt bíróságot, hogy ítélje el azokat, akik direkt módon, rosszindulatból tették tönkre ártatlanul védenek.

Emellett kérek mindenkit, hogy aki ilyen esetet lát, ne menjen el mellette szó nélkül, és közösen összefogva tegyenek azért, hogy a játszóterek eredeti állapotukban, régi fényükben várhassák kis gazdáikat, a játszani vágyó gyerekeket.

Végezetül megköszönöm mindenkinek a figyelmet, és Lázár Ervin soraival búcsúzom, mely örök érvényűen vonatkozhat Földünk összes értékeire: „- Védjük vérell, vassal, vencesellővel... és szeretettel!”

5. b osztály

Lapunk 6-7. oldalain látható, olvasható alkotásokat a május 12-én zárult környezetvédelmi vetélkedőre beérkezett pályázatokból válogattuk. A „Savas eső esik” című képet Kubala Zsolt rajzolta, az „Ültess fát!” Tanczikó Ágnes alkotása. A festmény a győztes zsámboki csapat munkája, a fotóillusztrációt a 8. b osztályosok készítették.

Zsámbok győzött - Jászfényszaru nyert

Fillanatkép a május 12-ei döntőről

Az elmúlt év november 11-ig jelentkezhettek a környék iskolái, óvodapedagógusai arra a környezetvédelmi vetélkedőre, amelynek döntőjét május 12-én rendezte meg a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság Jászfényszarun. A rendezvény kapcsán Kovács Béláné Pető Magdolna mérnök tanár, a Népfőiskolai Társaság elnöke elmondta, hogy a népfőiskola környezetvédelmi programjának egy szelete volt ez a regionális vetélkedő, csatlakozott Zsámbok és Pusztamonostor is. A résztvevőknek több kategóriában lehetett nevezni. A döntőt bírálták el az óvodapedagógusok, az alsó tagozatosok pályázatait. A felsős diákoknak több fordulón át különféle elméleti és gyakorlati feladatokat kellett megoldani. Ízelítőtől néhány feladat: milyen problémákat észlelnek lakóhelyükön, hogyan oldandók meg, a környezet értékeinek és azok fenyegettségének ábrázolása, riportkészítés, újságpapírból készült termékek gyűjtése, szlogenpályázat, védőbeszéd a játszótérért, környezetvédelmi totó stb.

A május 12-ei döntő délelőtt 9 órakor kezdődött a Művelődési Házban. A felső tagozatos osztályokat 3-3 tanuló képviselte, Pusztamonostor egy, Zsámbok három, míg Fényszaru tizenegy csapattal versenyzett. A versenyzőket Győriné Dr. Czeglédi Márta polgármester köszöntötte. A zsűri elnöke Vizi Istvánné dr., a játékvezető Tóth Tibor volt. A népfőiskola Iglíce néptáncsoportjának bemutatója után következő csapatverseny jól tükrözte a diákok felkészültségét, hiszen az elméletben minimális pontkülönbséget regisztrálhattunk. Villámkérdések, bővebb választást kívánó kérdések mellett különféle feladatokat kellett megoldani a csapatoknak. Pl. asztali dekoráció tervezése, készítése, régi gyermekjátékok gyűjtése, bemutatása. A verseny ideje alatt három rövid előadás hangzott el, amelyeket Kauzli Kálmán erdőmérnök, Dr. Kocsis

András gyermekorvos és Morvay Ferenc építésügyi főelőadó tartott a környezetvédelemmel kapcsolatban.

Említésre méltó a vetélkedő helyszínének dekorálása is: a gyerekek maguk által - némely esetben tanári segítséggel - készített plakátjaiból, emblémáiból, albumokból láthattunk kiállítást, gyönyörködhattunk az óvodákból beküldött természetes anyagokból készült fali díszekben.

Az eredményhirdetésre koradélután került sor. Az első díjat - egynapos jutalomkirándulás a Hortobágyra és Debrecenbe - Zsámbok „Növényevők” néven nevezett csapata nyerte. Azonos pontszámot értek el Jászfényszaru, 6. a és 8. a osztályos tanulóit képviselő versenyzők, így a második helyen végeztek, harmadik lett a 8. b osztály. Ez utóbbi négy tanulócsoport pénzzutalomban részesült.

Mint említettük az óvodáknak és az alsó tagozatnak nem volt külön döntő. Az óvodák kategóriájában legjobbnak bizonyult Jászfényszaru 2-es óvodájának pályázata, második lett Pusztamonostor, harmadik a Jászfényszaru 1-es óvoda. Az alsó tagozatosok közül a 4. a osztály érte el a legjobb eredményt, jutalmuk szintén egynapos kirándulás együtt a zsámboki győztesekkel. A második helyezett a 2. a valamint a harmadik helyezett 3. a pénzzutalmat kapott. A BDT Környezetvédelmi Bt. különdíját az 1. d és az eltérő tantervű osztály kapta.

Kedves ötlet volt a szervezők részéről, hogy a vetélkedőről senki sem ment haza üres kézzel: közel 150 db terülő madárbrins cserje talált gazdára.

A Népfőiskolai Társaság regionális környezetvédelmi vetélkedőjének támogatói voltak: a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány, a SOROS Alapítvány, valamint helyi szervezetek, intézmények.

Noha Zsámbok vitte el a pálmát, Jászfényszaru nyert. Gyerekek sokasága jár ezentúl nyitottabb szemmel, s nekünk, felnőtteknek példájukat követnünk illik. Sugár Istvánné

Leköszön a diák- polgármester

Illés Nikolettá diákpolgármester mandátuma lassan lejár.

- Hogyan sikerült ez a tanév, mit sikerült elképzeléseidből megvalósítani?

- Idén is megrendeztük a Jótékonyági bált, a „Ki mit tud?”-ot, a fordított napot, a hulladékgyűjtést és a gyermeknapot. Ezen kívül idén volt először tisztasági nap, amelyen az egész iskola takarított. A legemlékezetesebb az volt számomra, hogy részt vehettem az I. Országos Diákparlament Találkozóán. Tudni kell róla, hogy ezután 3 évenként tartják majd, és az általános iskolák és gimnáziumok küldöttjei vehetnek részt rajta.

- Hogyan zajlott ez a rendezvény?

- Május 1-től 3-ig tartott Budapesten. A program széleskörű és látványos volt. Megérkezésünk után az Erkel Színházba vette útját a közel 2200 diák. A nyitóülésen Göncz Árpád - elfoglaltsága miatt - levélben köszöntött bennünket, majd Dr. Magyar Bálint kultuszminiszter ismertette a további programokat. Koltai Péter, az Országos Diákjogi Tanács elnöke indoklást fűzött az Országos Diákparlament elé terjesztett „A tanulói jogok érvényesülése” című dokumentumhoz.

A gálaműsoron Goór Nagy Mária színtanoda növendékei szolgáltatták a műsort. Ugyancsak az Erkel Színházban folytatódott a rendezvény. Fellépett a Kozmix, a Hip-Hop Boyz és a Pa-Dó-Dó. Másnap szekcióülést tartottunk, amelyen az iskolában és a diákönkormányzatban belül előforduló problémákra kerestünk megoldást a Közoktatási Törvénykönyvben! Este a Petőfi Csarnokban volt egy buli. Ezen a leglátványosabbnak Dj Junior, a Soho Party, az Animal Canibals és az Irigy Hónaljmirigy bizonyult. Utolsó napon az Erkel Színházban, a záróülésen Dr. Gönczöl Katalin, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa köszöntött bennünket, majd Makkai László, az Országos Diákparlament szerkesztőbizottságának szóvivője összegezte a szekcióülések tapasztalatait. Dr. Benedek András, a Munkaügyi Minisztérium helyettes államtitkára szólt a szakképzés problémáiról. Dr. Magyar Bálint választott az Országos Diákparlamentben felmerülő kérdésekre. Búcsúzásul elénekeltük Lerch István és Demjén Ferenc Várj míg felkel majd a nap című dalát.

Ezen a három napon sokat tanultam, remélem Jászfényszaruról is jut diák a következő ülésre.

- A közeljövőben ugye polgármester választás lesz?

- Igen, május végén. A jelölteket május 30-án, gyermeknapon a buli előtt ismerhetjük meg. Én mindannyiuknak szurkolok. Sok sikert!

Telek Annamária

Lukács Palit bizonyára sokan ismerik Jászfényszarun. Úgy hallottuk, teljesen véletlenül lett vőfély. A lakodalmas szokásokról, hagyományokról otthonában beszélgettünk.

- Ahogy mondjátok, a véletlen hozta, nem ez volt a gyerekkori álmom. Amikor a színjátszóban volt egy lagzi, s ott a vőfély szerepet játszottam, poénból mondtam Takács Katinak, hogy elmegyek a lagzijába vőfélynek. Ezt ő komolyan vette, mert a lakodalom előtt szölt, hogy számít rám. Teljes volt a megdöbbenésem, de úgy gondoltam, ha ez már így megtörtént, akkor legyen. Az első lakodalom, amiben vőfély voltam 1980. szeptember 12-én volt. Azóta járok el az ismerőseim lakodalmába.

- Meséj nekünk arról, hogy hogyan történik egy-egy lakodalom menete?

- Egy lagzi menetének egyik függvénye, hogy mikor kezdődik az. Itt a településünkön délben van a gyülekező, mert délután van a házasságkötés. Lőrincskátán már reggel van a gyülekező, mert ott délelőtt tartják a házasságkötést, és Jászberényben inkább délután van a gyülekező és estefelé az esküvő. Ezt követi a vacsora.

A régi időkben a lagzi előtt 1-2 héttel össze kellett hívni a vőfélynek a vendégeket a lakodalomba. Ezt ma a házasulandók teszik. Ezt nevezik a mai napig a hívogatásnak. Tehát házról-házra kellett járni és meghívni a rokonokat, barátokat. A következő fontos pillanat az esküvő napja. Ezen a napon a meghívott vendégeket fogadni kell. Természetesen ezt a háziakkal már előre egyeztettem, mert mindenhol mások a szokások, mindenkinek más a kívánsága. Így a vőfélyre vár az a feladat, hogy összhangot teremtsen a zenészek, a szakács, a csapos és a háziak között.

A vendégvárás már terített asztalnál történik. Majd a templomba indulás előtt a menyasszony kikérés és búcsúztatás. A búcsúztatás ennek a napnak és talán az életnek egyik legszebb pillanata, amit a vőfélynek kell emlékeztetnie. Hiszen a gyermeknek ekkor változik meg az élete, ekkor válik önállóvá, felelős a házastársáért.

A búcsúztatás után az esküvő következik, ahová a vőfély Jászfényszarun borral és kaláccsal, vidéken feldíszített fokossal vezeti a násznépet. A házasságkötés után hazafelé lehet mulatozni, bár ez településenként más-más. A visszatérés után egy kis uzsonna és

Mesterségek tudói

A vőfély

„Enyém a szerencse, hogy vőfély lehettem”

mulatság egészen a vacsora idejéig. Az étkezés alatt különböző történeteket mesélek, ami a vendégeket jókedvre deríti és jobban ízlik a feltálatott étel. Ha mindenki eltelt a szakács által készített földi jókkal, akkor következik az „igazi” mulatság.

Éjfélkor településenként változóan kezdődik a menyasszonytánc majd a „bakmenyasszony” tánca. Ez úgy zajlik, hogy a háziak ismerőse felöltözik egy csúnya maskarába, kikenik magát korommal, és

Pályázati nyertesek

A Magyar Forrás és a Hét Vezér Alapítvány által meghirdetett pályázatra a FÉBE két helytörténet iránt érdeklődő tagja, Dobák Gábor és Pető Zoltán középiskolás diákok neveztek be. A pályázati kiírásban megadott három témakörből lehetett választani és legalább 10 oldalas szakmai dolgozatot kellett készíteni. Dolgozatukban a jászfényszarui régi népi mesterségek kialakulásának történetét, valamint egy ősi mesterség (kovács) mai képviselőjét mutatták be.

Pályázatukat a két alapítvány kuratóriuma elfogadta, ezáltal meghívást nyertek a július 12-19. között Ágasegyházán tartandó szakmai táborba.

Gratulálunk!

bolondozik a vendégekkel. Ennek a hagyománya még ma is él, pedig nagyon régi eredetű ez a szokás.

- Mitől, vagy kitől függ az, hogy a vőfély elismert legyen?

- Ennek nincs szerintem semmi előírása. A vőfély vagy meg tudja teremteni az összhangot és a jó hangulatot, vagy nem. Ezen alapul minden. Minden lagzi egyedi, egy és visszahozhatatlan. A Dunántúlon vannak olyan települések, hogy nincs vőfély. A násznagy - a keresztapa - próbálja összetartani a társaságot. Az Alföldön szokás a vőfély. Ha nincs, akkor nem jó a hangulat, és nincs olyan ember aki összefogná az embereket. Hiszen ha sokan vannak egy lakodalomban, akkor sokan szeretnének segíteni - ami nem baj -, és ha a segítők között nincs összhang egymás ellen dolgoznak. Tehát a vőfélynek nemcsak a verselés és a felszolgálás a feladata, hanem ilyen apró szervezési munkák is rá várnak, ami igazán lényeges.

- Mit jelképez a vőfélybot?

- A vőfélybot jelentőssé a díszítésével válik, ami a menyasszony feladata. A rozmarin a szeretetet és az együvé tartozást jelenti, az alma a termékenységet. A szalagok sem maradhatnak le a botról. A piros a szerelem színe, a világoskék a vőlegény színe, a rózsaszín pedig a menyasszonyt jelképezi. A fehér a tisztaságot, a sárga az irigységet, a nemzeti színű a magyarságunkat. Minél díszesebb a vőfélybot, annál szívesebben elmennek a vendégek a lagziba és annál jobb lesz a hangulat.

Még vannak olyan szokások egyes településeken, ahol zsebkendőt rögzítenek a botra, ami a jegykendőt jelképezi. A jegykendőt a lány adja a fiúnak, mielőtt az eljegyzés megtörténne. A lakodalomkor pedig erre a zsebkendőre ráhímzik a menyasszony és a vőlegény nevét, s így kerül fel a botra. Így jelképesen jegykendőt kap a vőfély és a násznagyok.

- Neked mi tetszik legjobban a lakodalomban?

- Az emberek. Amikor eljönnek a lagziba, mindenki odahaza hagyja a baját. Tudnak örülni egymásnak. Beszélgetéssel és játékokkal igyekszem lebontani a „nincs közünk egymáshoz” című láthatatlan falakat. Csodálatos érzés, ha jól érzik magukat az emberek, s hogy ezért én is tettem valamit. Nekem ez a közvetlenség tetszik a legjobban!

Dobák Gábor és Pető Zoltán

„Ha majd kivágtatók az összes fát, kifogtatók az összes halat és megmérgezték az összes folyót, rá fogtok jönni, hogy a pénz nem ehető.” - tartja egy indián mondás.

Ennek a megfontolásra érdemes gondolatnak az ad aktualitást, hogy az ENSZ június 5-ét Környezetvédelmi Világnappá nyilvánította. Ebből az alkalomból szeretném közreadni Szent-Györgyi Albert gondolatait.

Ötödik imádság: A Föld Uram!

Ezt a gyönyörű Földet adtad otthonunknak,

Mélyébe mérhetetlen kincseket rejtettél,

Képessé tettél, hogy megértsük alkotásodat,

Meghönnyítsük munkánkat, száműzzük az éhséget és betegséget.

Mi felássuk a kincseket, hogy azokat eltékozzuk,

Belőlük a pusztítás félelmetes eszközeit faragjuk,

Hogy azokkal mit más ember épít,

Míg azok ellenem nem fordulnak és elpusztítanak engem és gyermekeim.

Uram! Engedd, hogy társaid legyünk az alkotásban,

Megértsük és megszépítsük a Te kezéd munkáját.

Hogy ez a mi Földünk biztos otthona lehessen

Gazdagságnak, Szépségnek, Boldogságnak és Békességnek.

Az egészség érték!

Nem bántja a szemét?

- környezetünk védelmében -

„Mi újság Fényszarun?”

Májusban zárult az a több hónapon át zajló környezetvédelmi vetélkedő, amely jó példával szolgált arra, hogy a gyermekek érdeklődése felkelthető és arra is, hogy hogyan élhetünk környezetünkben tudatosabban.

Köszönet a sikeres program szervezőinek, résztvevőinek! Remélhetően a következő években is üdvözölhetjük majd a vetélkedőt, hiszen ez pótolhatatlan élményekkel gazdagít bennünket és segítséget ad ahhoz, hogy valóban odafigyeljünk környezetünkre.

A városunkban és a bevezető útszakaszon történő faültetést illetve a szennyvízcsatornázást örömmel fogadjuk, hiszen szebbé, tisztábbá teszük Jászfényszarut. Jó látni a szorgos kezek munkája nyomán viruló elő- és kiskerteket. Akad azért még tennivaló bőven. A játszótérek siralmas állapotáról legutóbb külön cikk tudósított. A vandalizmus, a szeméthalmok és az állatürülék

mellett említést érdemel a parlagfű „térhódítása”.

Ez főképp az Orvosi Rendelő mögötti játszótérre jellemző, ahol a múlt évben meggyőződhattünk róla, hogy a parlagfű szinte minden gyomot képes kiszorítani környezetéből. Minthogy azonban a legveszélyesebb a légúti allergiás betegséget okozó gyomnövények közül, ezért fontos, hogy mindenki felismerje és irtsa. Jó tudni, hogy kaszálni nem érdemes, mert a „rafinált” növény utána még több pollenszóró hajtást hoz. Leghelyesebb kézzel kihúzni vagy kikapálni.

Visszatérő gond: személtünk! Több, nagyobb, alkalmasabb szeméttárolóra lenne szükség? Lehet, de ha nem viseljük szívünkön városunk tisztaságát ezt a legmodernebb szeméttárolók sem pótolják.

Tegyünk többet környezetünkért! Ha szükséges figyelmeztessük egymást! Földünk csak egy van! Lakásunk, kertjeink, utcáink, vizeink, levegőnk állapotáért mi magunk is felelősek vagyunk. „Gondolkodjunk világméretben és cselekedjünk otthon”, hiszen „a Földet nem apáinktól örököltük, hanem atódainktól kölcsönöztük.”

Dr. Kocsis András

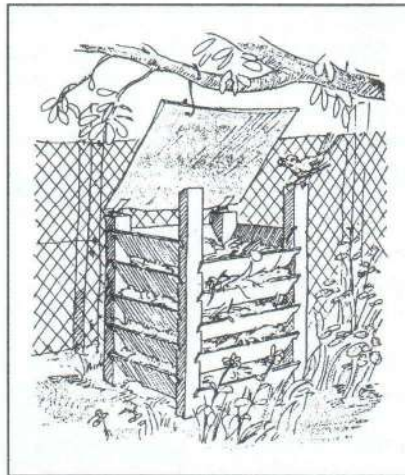
Komposztkészítés házilag

A természetes kertészkedés a talaj kultúr állapotának megteremtésénél és fenntartásánál kezdődik. Mert az alkalmas termőhelyen, a termékeny talajban a növények erőteljesen fejlődnek és ellenállóak lesznek a betegségekkel szemben.

A talaj termőképességének egyik legfontosabb feltétele a humusz-tartalma, ennek legfontosabb hordozója a „barna arany”, a házilag készített komposzt.

A kertekben, a háztájiban a nyári hónapokban sok szerves hulladék képződik: lekaszált fű, kiszedett gyomok, borsó-, bab- és burgonyaszár, konyhai hulladék stb. Ezekből most - amikor a magas hőmérséklet a korhadási folyamatot meggyorsítja - rövid idő alatt lehet nagy humusz-tartalmú, értékes trágyát érlelni.

A komposztkezelés helyét a kert egyik félreese sarkában félárnyékos helyen jelöljük ki. Nincs szükség arra, hogy gödröt ássunk a komposzt érlelésére, és nem kell hozzá betonlajzatot se készíteni, hiszen kívánatos, hogy a szerves anyagok a talajjal közvetlenül érintkezzenek, a giliszták befúrják magukat a komposzt nyersanyagába. Az viszont igen előnyös, ha deszkából vagy téglából komposzttartót készítünk, mert ez megakadályozza a hulladékok szétszóródását.

Nincs szükség arra, hogy gödröt ássunk a komposzt érlelésére, és nem kell hozzá betonlajzatot se készíteni.

Meggyorsítja a szerves anyagok elkorhadását, ha összerakásuk előtt felaprítjuk őket. Erre a célra elektromos meghajtású ALKO komposztdaráló kapható a kereskedelemben.

A szerves anyagokat rétegesen rakjuk össze. Egy-egy 20 cm-es rétegre szórunk kevés nitrogénműtrágyát vagy csontlisztet, illetve egyéb komposztaktivátort. Savanyú talajo-

kon ajánlatos a szerves anyagokhoz mészpórt is keverni. Ahol a háztájiban baromfit vagy sertést tartanak, ott az állatok trágyáját is felhasználhatjuk a komposzt trágyatartalmának dúsítására. Száraz időjárás esetén a kazlat időnként meg kell öntözni.

Az összerakott komposztot másfél-két hónapi érlelés után megkeverjük, hogy a nehezebben korhadó részek is levegőhöz jussanak. A felaprított szerves anyagok a nyári időszakban két-három hónap alatt érnek komposztá, a darabos szerves anyagok elkorhadásához egy év szükséges.

Ezen idő eltelte után a szerves anyagokból barna színű, szagtalan, könnyen lapátolható anyag képződik. A komposzt minőségét finomíthatjuk azzal, hogy kiostáljuk belőle az el nem korhadt maradványokat.

Az érett komposztot az őszi ásás előtt szórjuk ki és munkáljuk be a talajba. Átlagos minőségű és beltartalmú komposztból m²-enként 4-5 kg-ot használunk fel.

(Forrás: Dr. Bálint György Újabb mesterfogások kezdő és haladó kertészkedők számára. Bp. 1991. Mg. Kiadó)

Köszönetnyilvánítások

Hálás szívvel mondunk köszönetet a szomszédoknak, rokonoknak és mindazoknak, akik
 özv. KISS VENCELNÉ
 Rózsa Piroskát
 utolsó útjára elkísérték, sírját virágokkal elhalmozták.
 A gyászoló család

Köszönetet mondunk szomszédainknak és mindazoknak, akik
 özv. GYENGE IMRÉNÉT
 utolsó útjára elkísérték.
 Keresztlánya és családja

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
 HOLLÓ SÁNDOR
 temetésére eljöttek, sírjára virágot hoztak.
 A gyászoló család

Áprilisi anyakönyvi hírek

SZÜLETTEK:

Földvári Rebeka (Csuka Diána), Jónás Ádám (Szabó Marianna), Maczkó Bianka (Cserhátj Andrea), Mészáros Zalán (Újvári Éva), Papp László (Farkas Tünde), Rafael Mercédesz (Rafael Margit).

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Illés Tibor és Hajsz Ágnes, Palócz János és Menyhárt Szilvia.

ELHUNYTAK:

özv. Baráth Sándorné Moga Erzsébet (77), özv. Csáki Imréné Szücs Erzsébet (94), Ézsiás Lászlóné Lengyel Jusztiána (64), özv. Fózér Imréné Kovács Mária (86), özv. Gyenge Imréné Makkos Rozália (87), özv. Jáger Vendelné Kóródi Ilona (87), özv. Kiss Vencelné Rózsa Piroška (80), özv. Szabó Mihály (84).

A Jászok Egyesülete lapunk idei nyeremény pályázatára felajánlja PALUGYAY IMRE: A jász-kún kerületek... című könyve hasonmás kiadásának két példányát. Értéke kötetenként 1200,- Ft.

Gyűjtse! Nyerhet! - 5

**Integrált
 termékfeldolgozás,
 szolgáltatás!**

Diákok figyelem!

Szerezzetek a nyári szünetben vezetői engedélyt!

Heringei Béla magánoktató

Tel.: 57/400-838

Személygépkocsi vezetői tanfolyamot indítok június 16-án, hétfőn.

Jelentkezések:

Jászberényben a kőhidnál lévő Túri Szépségpatikában Tel.: 413-062

Heringei Béla, Tel.: 57/400-838 (19 óra után), Rtel.: 06-20/576-669

Vállalkozók Szemináriumuma

Hogyan tehetném sikeresebbé saját vállalkozásomat? Hogyan tehetném a vállalkozásomat és a munkámat szervezettebbé, ezáltal hatékonyabbá?

Érdeklék Önt a válaszok? Szeretne szakembertől választ kapni vállalkozásával kapcsolatos kérdéseire? Ha a válasz igen, akkor szeretettel hívjuk, vegyen részt a Vállalkozók Szemináriumán a tóalmási Élet Szava Alapítvány rendezésében.

Téma: A vállalkozások szervezetségének javítása. Mindenre a szabadpiac a megoldás? Egyensúlyra törekvés a polgári társadalomban.

Időpont: 1997. június 6. péntek, délelőtt 8.30-12.30-ig. A szeminárium közös ebédrel ér véget.

Helyszín: A tóalmási kastély Aranyterme. 2252 Tóalmás, Kókai u. 2. Tel.: 29-426-760, 29-426-341, tel./fax: 29-426-003. (A részvétel ingyenes.)

Ismerje meg az „Őstermelő”-t

Az Őstermelő című kiadványban rendkívül időszerű, hasznos információk találhatóak. Az összeállítás kiadásának indítéka az volt, hogy a több jogszabály által szabályozott mezőgazdasági tevékenység végzéséhez szükséges alapvető ismereteket közérthető formában, egységes szerkezetben jelentessék meg.

A kiadvány legfőbb mondanivalója az, hogy minden termelő saját maga adottságainak (bevétel nagysága stb.) ismeretében hozhatja meg a számára legelőnyösebb döntéseket.

Az „Őstermelő” mutatóvázszámát megtekinthető a Városi Könyvtárban (Fürst S. u. 1.).

Orvosi előadások Jászfényszarun

Május 30-án pénteken 16 órai kezdettel két orvosi előadás lesz a Művelődési Házban. 1. Az infarktus. Előadó: Dr. Szóke Sándor. 2. Vérszegénység. Előadó: Dr. Josef Assafa.

Ugyanitt június 27-én 16 órakor Dr. Szabó Gábor Péter tart előadást. Téma a vastagbélrák, valamint az érrendszeri megbetegedések.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Farkas Bertalan

A Jász Múzeumban láthatjuk

A közelmúltban két időszaki kiállítás nyílt meg a jászberényi Jász Múzeumban. Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk:

A jászági szücsminták továbbélése napjaink textiliáin című kiállítást, melyen a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Díszítőművészeti Stúdió szakkörei és a Népi Díszítőművészeti Műhely tagjai által készített csodálatosan szép munkák láthatók.

A Jászberény környékének természeti szépségei című kiállításon Buschmann Ferenc által gyűjtött a Jászság teljes lepkefaunáján kívül egzotikus példányok is láthatók. Faragó László fotói a Zagyvamenti Természetvédelmi Terület és a borsóhalmi rét tájképi szépségeit és apró természeti értékeit tárják a látogatók elé. Az első kiállítás június 29-ig, az utóbbi augusztus 31-ig tekinthető meg.

Tóth Tibor

Nem áprilisi tréfának szántuk

Áprilisi számunkba sajnálatos módon több hiba csúszott. Íme a helyesbítés:

A 103 éves néni Molnár Jánosné Vass Annának hívják (3. old.). Farkas Lajos naív költővel készült interjúban – nem tudni, miért – a Nagykátai Kisebbségi Önkormányzatot írtuk le. A kérdezett a jászfényszaruiról beszélt (4. oldal). A „Könyvheti előzetes”-ben Nemere Istvánra gondoltunk (5. oldal).

Az érintettek és olvasóink szíves elnézését kérjük. (A szerk.)

Sport – Majális – Sport

Jászdózsai NB I-es női focicsapata Jászfényszarun

Az ez évi május 1-jei programok a Jászfényszarui Városi Sportegyesület szervezésében kezdődtek meg délelőtt 10 órakor. A megnyitó beszédet *Bordásné Kovács Katalin* mondta el.

A programok között szerepelt, kispályás foci, óvodások futóversenye, valamint korosztályos futóverseny. A tombola sorsolásra sok szép ajándék gyűlt össze, sergőzésre is volt alkalom a kicsiknek. No persze a kirakodó árusok is bővelkedtek mindenben. A délután meglepetése pedig: a Jászfényszarui öregfiúk mérkőzése a Jászdózsai NB I. női focicsapat ellen.

A Sportegyesület által szervezett rendezvény sikeres lebonyolítását segítették vállalkozók, intézmények. A tombolaajándékokat a *Polgármesteri Hivatal*, a *Béke térsz* és a *Samsung* biztosította.

Május elsejei eredmények

Kispályás foci (gyerekek): I. hely: *Dream Team*, csapatvezető: *Csépány Dániel*.

Kispályás foci (felnőttek): I. hely: *Vészhelyzet*, csapatvezető: *Kolompár Béla*. Gólkirály: *Kovács Sándor* 6 lött gól.

Futás (fiúk): 1. *Nagy Zsolt*, 2. *Langó Zoltán*, 3. *Rácz Zoltán*.

Futás (lányok): 1. *Sulyok Flávia*, 2. *Csécsei Anett*, 3. *Kadár Marianna*.

Öregfiúk mérkőzése: Jászfényszarui Öregfiúk - Jászdózsai Lányok 7:4 (4:1).

Labdarúgás

A Jászfényszarui VSE labdarúgó csapata továbbra is tartja a jó formát a bajnokságban. Jelenleg a 4. helyen állunk, így remélhetjük, hogy dobogós helyen is végezhetünk. Ifjúsági csapatunk a 8. helyen áll.

Felnőtt labdarúgó csapatunk először produkált nagy bravúrt a megyében, azzal hogy a Magyar Kupa megyei selejtezőjéből a legjobb négy csapat közé jutott. A kupában negyven csapat indult el, és a jászfényszaruiak két NB II-es csapattal is játszottak döntő mérkőzést, ahol a legjobb négy csapat volt már a porondon.

A bajnoki és kupa mérkőzések alatt felnőtt csapatunkat segítették *iff. Farkas Tibor*, *Balogh Béla* és *Horváth László*.

Eredmények

Jászboldogháza - Jászfényszaru 0:1 (0:0). Jászboldogháza, 100 néző, vezette: Lázár. Góllövő: *Horváth Z.* IFI: 0:2

Kótelek - Jászfényszaru 1:1 (1:1). Kótelek, 300 néző, vezette: Nagy I. Góllövők: *Matus*, ill. *Horváth T.* IFI: 0:2

Jászfényszaru - Pusztamonostor 3:1 (1:0). Jászfényszaru, 400 néző, vezette: *Munkácsi L.* Góllövők: *Balogh*, *Palócz*, *Kovács*, ill. *Sinka*. IFI: 1:2

Jászkákóhalma - Jászfényszaru 0:0 (0:0). Jászkákóhalma, 400 néző, vezette: *Gyurkovics*. IFI: 3:1

Samsung Magyar Kupa mérkőzések

Jászfényszaru - Tiszafüredi VSE NB II. 2:2 (2:2). Jászfényszaru, 700 néző, vezette: *Kormos G.* Góllövők: *Török I.*, *Donnert R.*, ill. *Porkoláb*, *Bánfi*.

Jászfényszaru - Szolnoki MÁV NB II. 0:4 (0:3). Jászfényszaru, 200 néző, vezette: *Kovács*. Góllövők: *Major (2)*, *Földi*, *Szántó*. *Kun József* szakosztály vezető

Erőemelő bajnokság. Az 1997. évi Erőemelő Magyar Bajnokságot Székesfehérváron rendezték meg áprilisban. A versenyen Jászfényszaru színeit *Kolozs Ferenc* képviselte, aki guggolásban 100 kg, fekvenyomásban 70 kg, felhúzásban 127,5 kg teljesítményt nyújtott. Ezzel a 3. helyezést szerezte meg. Gratulálunk!

Ügyelet júniusban Orvosi ügyelet

május 31.-jún. 1.: Dr. Tóth Zoltán (Fűst S. u. 12.), **7-8-án:** Dr. Tóth József (Szabadság út 23.), **14-15-én:** Dr. Lakatos Béla (Dózsa Gy. u. 15.), **21-22-én:** Dr. Kocsis András (Fűst S. u. 2.), **28-29-én:** Dr. Tóth Zoltán (Fűst S. u. 12.).

Állatorvosi ügyelet

május 30.-jún. 1.: Dr. Kiss László (Jászberény, Réz u. 5. Tel.: 411-631), **7-8-án:** Dr. Zilahi János (Jászfényszaru, Somogyi B. u. 6. Tel.: 422-339), **14-15-én:** Dr. Dobos József (Jászberény, Sírkert u. 2. Tel.: 412-015), **21-22-én:** Dr. Kertész Ottó (Jászberény, Határ u. 18. Tel.: 412-718), **28-29-én:** Dr. Menyhárt Péter (Jászfényszaru, Fűst S. u. 18/b Tel.: 422-275).

Készenlét a Vízműnél

jún. 2-8-ig: Pádár Sándor (Tel.: 423-646), **3-15-ig:** Török Imre (Tel.: 422-558), **16-22-ig:** Turu István (Tel.: 423-653), **23-29-ig:** Pál Béla (Tel.: 422-931), **jún. 30.-júl. 6.:** Pádár Sándor (Tel.: 423-646).

Apróhirdetések

300 négyszögöles sarok telek megkezdett építménnyel sürgősen eladó. Jászfényszaru Somogyi B. u. 26. Érdeklődni: Tel: 06/1/252-8641

A Jászfényszaru Fűst S. u. 5/c sz. alatti 65 m²-es, első emeleti, gázfűtéses, telefonos szövetkezeti lakás eladó. Érdeklődni: napközben 57/422-269 telefonszámon, hétvégén személyesen a Fűst S. u. 40. szám alatt lehet.

80-as évjáratú AUDI 80-as lejárt műszakival eladó. Érd.: Bordás 423-070 (este).

Vásár

Június 8-án országos állat- és kirakodóvásár lesz Jászfényszarun.

Fotók: *Tamus Angéla*

MI ÚJSÁG FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja.

Kiadja:

Jászfényszaru város Önkormányzata.

Felelős szerkesztő: **Sugár István**

A szerkesztőbizottság elnöke:

Nádudvari László

Felelős kiadó:

Győriné Dr. Czeglédi Márta

A szerkesztőség címe:

Jászfényszaru, Városi Könyvtár

Tel./Fax: 57/422-265

Lapzárta: minden hónap első munkanapja.

Készült:

a VERZÁL-PRINT Kft. nyomdájában

Jászberény, 1997

Felelős vezető: **Purda József**

Táskaszám: 1246

Ára: 32,- Ft

Nyilvántartási szám: B/PHF/482/Szo/1990.